

امریکا در حال تبدیل کردن گروه ۷ به باشگاهی ضدچینی است

اسب تروای مقابله با اژدهای زرد

احسان شیخون

سرنجام اولین نشست رهبران کشورهای ژاپن، ایتالیا، فرانسه، آلمان، کانادا، بریتانیا و ایالات متحده از زمان شیوع کرونا، در کورنوال انگلستان بر گزار شد. در این نشست مسائلی همچون تأمین واکنس کرونا برای کشورهای فقیر، تغییرات اقلیمی و تجارت مطرح و برای آنها تصمیم‌هایی اخذ شد. در این میان اما، تأکید گروه ۷ برای مقابله بااينكار چین موسوم به «يك كمر بند يك راه» كه به طرح «راه ابريشم جديد» معروف است، حائز اهميت بود.

گروه ۷ (G7) يك سازمان بين‌المللی متشكل از هفت كشور است كه خود را در زمره هفت اقتصاد صنعتی بر تر دنيا معرفی می‌کنند؛ البته اکنون وجه اقتصادی این نهاد در برابر وجه سیاسی آن تضعیف و موضوعاتی مانند توسعه‌نیافتگی و حق تعیین سرنوشت، امنیت، صلح و در نهایت رفاه و توسعه پایدار مورد تأکید قرار گرفته است. ناگفته نماند در سال ۱۹۹۸، روسیه نیز وارد این نهاد شد و نام آن به گروه ۸ تغییر یافت اما از سال ۲۰۱۴ و متعاقب با بحران اوکراین و ضمیمه شدن کریمه به روسیه، مسکو از این گروه اخراج و

چالش

دکتر سیدرضا میر طاهر

پیمان آسمان‌های باز توافقنامه‌ای بین ۳۴ کشور جهان درباره اجازه پسران هواپیمای تجسیی بر فراز مناطق کشورهای عضو این پیمان است. این پیمان در سال ۱۹۹۲ امضا و از سال ۲۰۰۲ به اجرا گذاشته شد و بخشی از تلاش‌های بین‌المللی برای اعتمادسازی در دوره پس از جنگ سرد محسوب می‌شود. این پیمان یکی از جامع‌ترین توافقنامه‌های بین‌المللی برای شفاف‌سازی فعالیت‌های نظامی بوده و در عین حال از زمان اجرایی شدن ابزاری کلیدی برای امریکا متحدان اروپایی آن به منظور رصد و پایش استقرار نظامی روسیه بوده است. شش ماه پس از آنکه دولت ترامپ اعلام کرد قصد دارد از پیمان آسمان‌های باز خارج شود، مشارکت امریکا در این پیمان مهم کنترل تسلیحاتی سرنجام در ۱۲ اذر ۱۳۹۹ (۲۲ نوامبر ۲۰۲۰) به‌طور رسمی پایان یافت. دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری وقت امریکا در اول خرداد ۱۳۹۹ (۲۱ می ۲۰۲۰) خروج این کشور را از پیمان آسمان‌های باز به بهانه نقض مفاد این معاهده از سوی روسیه اعلام کرده بود. اتهامی که مسکو پیوسته آن را رد کرد. البته قصد واشنگتن برای خروج از پیمان آسمان‌های باز اولین بار در اکتبر ۲۰۱۹ اعلام شد. دولت ترامپ در این زمینه با محکومیت جهانی مواجه شده و حتی متحدان اروپایی واشنگتن به ویژه آلمان از آن انتقاد کرده و ابراز امیدواری کردند کاخ سفید در این کشورها عضو این پیمان موافقت کرده‌اند که زمینه تجدیدنظر کند. امریکا به بهانه اینکه همه کشورهای عضو این پیمان آسمان‌های باز تمام قلمروهای خود را برای پروازهای نظارتی در دسترس قرار دهند اما روسیه به برخی از مناطق خود همچنان محدودیت گذاشته است، از این پیمان خارج شد.

خروج روسیه

«ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهور روسیه بعد از آن که دولت جدید امریکا از پیوستن مجدد به پیمان «آسمان‌های باز» خودداری کرده، روز دوشنبه ۱۷ خرداد ۱۴۰۰ (۱۷ ژوئن ۲۰۲۱) قانونی امضا کرد که خروج روسیه از این پیمان را رسمیت بخشید. این قانون پس از تصویب

مجدد نام آن به گروه ۷ تغییر یافت.

در نشست اخیر این گروه، رئیس‌جمهور ایالات متحده علاوه بر موضوع اقدامات ضد حقوق بشری چین، شیوه‌های تجارت غیر عادلانه و رفتارهای پیش‌آمده در هنگ‌کنگ، رقابت و مقابله با افزایش نفوذ جهانی پکن را بیش از پیش پیگیری می‌کرد. «بایدن» تلاش دارد اتحادی جدید علیه برنامه یک کمر بند یک راه پکن ایجاد کند. بر اساس خط مشی راه ابریشم جدید چین، پکن با مشارکت ۷۰ کشور جهان در آسیا، اروپا و افریقا درصد ایجاد و توسعه دو مسیر تجاری- اقتصادی راه ابریشم دریایی و زمینی

است که بر آیند آن می‌تواند به چیرگی چین در شرق و جنوب‌شرق آسیا و نیز برتری یافتن بر مسیرهای تجاری پهنه وسیعی از اوراسیا و افریقا، شود. منتقدان، این سیاست را در راستای نفوذ اقتصادی- سیاسی چین در کشورهای توسعه‌نیافته و در حال توسعه می‌دانند.

در مقابل، سخنگوی سفارت چین در لندن گفته است: «کنون مانند گذشته تصمیم‌های جهانی توسط چند دولت گرفته نمی‌شود و اعتقاد داریم همه کشورها با همدیگر برابر هستند و از این رو مسائل جهانی می‌بایست از طریق مشاوره با همه کشورها انجام شود.»

در مجلس دوما و شورای فدراسیون روسیه با امضای پوتین اجرایی شد. وزارت خارجه روسیه اواخر دی ۱۳۹۹ (ژانویه ۲۰۲۱) در بیانیه‌ای اعلام کرد خروج امریکا از پیمان آسمان‌های باز، تأثیر گذاری آن را تحت‌الشعاع قرار داده و از این رو روسیه قصد خروج از این پیمان را دارد. پیش از این دولت بایدن، روسیه را از تصمیم خود برای عدم پیوستن به این معاهده کلیدی میان روسیه و ناتو مطلع کرده بود. مسکو اعلام کرد تصمیم واشنگتن برای عدم بازگشت دوباره به پیمان آسمان‌های باز، روسیه را از دیدگاه

روسیه، خروج امریکا از این پیمان به دلایل واهی صورت گرفته، توازن منافع کشورهای عضو آن برده و هم‌زده و کارایی آن را به شدت دچار خدشه کرده و دیگر نمی‌توان از پیمان آسمان‌های باز به عنوان ساز و کاری برای توسعه امنیت و اعتماد آفرینی بین اعضای آن یاد کرد. بدین ترتیب مهم‌ترین دلیل خروج روسیه از پیمان آسمان‌های باز را می‌توان خودداری امریکا از بازگشت به این پیمان دانست. این اقدام مسکو پس از هشدارهای مکرر درباره اینکه اگر کشورهای اروپایی عضو پیمان «آسمان‌های باز» به توقف تبادل اطلاعاتی با امریکا متعهد نشوند، روسیه از این پیمان خارج خواهد شد صورت گرفت.

نگرانی جدی روسیه پس از خروج امریکا از

است:

افزایش قدرت چین در اقتصاد جهانی
جهش اقتصادی چین که از دهه ۱۹۷۰ آغاز شده سبب گردیده این کشور به بزرگ‌ترین تولیدکننده و صادرکننده کالا به جهان مبدل شود به گونه‌ای که قریب به اتفاق شرکتهای بزرگ بین‌المللی در این کشور اقدام به احداث خط تولید کرده‌اند. بازار مصرف پرشتاب در کنار جایگاه دوم در واردات کالا از سایر

درد

چین در نگاه امریکا دولتی است که به دنبال جایگزین کردن خود به جای ایالات متحده است. به این ترتیب موازنه‌سازی در برابر آن ضروری خواهد بود. موازنه‌ای که در ترکیبی از همکاری‌ها و رقابت‌های غالباً اقتصادی (تا نظامی – امنیتی) تعریف می‌شود

پیر المملک

سرویس بین‌الملل ۹ ۸۸۴۹۸۴۴

چون خودرو، وسایل الکترونیکی، مواد دارویی و از این قبیل، سبب‌ساز نوعی وابستگی متقابل پیچیده شده است که در آن قدرت چانه‌زنی این کشور نه تنها در برابر امریکا، بلکه اروپا، فزونی یافته است. بنابراین عجیب نبود که دولتی ترامپ جنگ اقتصادی علیه چین را تشدید کرد و اکنون بایدن نیز سعی در تقویت آن داشته و دارد.

تفاوت دیدگاه اتحادیه اروپا و ایالات متحده

امریکا می‌خواست با حمایت انگلستان و کانادا بیانیه مشترکی را در پایان اجلاس گروه ۷ علیه چین تصویب کند که بر نقض حقوق بشر توسط پکن تأکید می‌کرد. بیانیه پایانی هرچند لحن ضد چینی دارد اما اعضای اروپایی و به ویژه مگرون، بایدن را متهم به بازگرداندن تفکر جنگ سرد کردند. در نهایت اعضای اروپایی تأکید کردند سیاست آنها نه تبعیت از چین خواهد بود و نه متحد شدن علیه پکن با ایالات متحده.

تلاش برای موازنه‌سازی

ایالات متحده نفوذ و قدرت روزافزون چین در آسیا و افریقا را تهدیدی علیه حاکمیت سنتی خود در این مناطق تعریف می‌کند و به دنبال این است که با حضور پررنگ و پر دامنه‌تر از قبل، از تبدیل شدن چین به یک هم‌وزن منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای جلوگیری کند. در مجموع اینکه، چین در نگاه امریکا دولتی است که به دنبال جایگزین کردن خود به جای ایالات متحده است. به این ترتیب موازنه‌سازی در برابر آن ضروری خواهد بود. موازنه‌ای که در ترکیب از همکاری‌ها و رقابت‌های غالباً اقتصادی (تا نظامی – امنیتی) تعریف می‌شود. در مقابل، چین نیز پذیرفته است که فعلاً ایالات متحده دست بالا را در عرصه‌های اقتصادی – سیاسی دارد و به این دلیل خط مشی همکاری – رقابت را با این کشور در قالب نظم و ساختار حاکم بین‌المللی، برگزیده است.

ایجاد یک طرح جهانی علیه افزایش قدرت پکن
بایدن تلاش کرده در قدم اول شش کشور مهم صنعتی دنیا را در اقدام علیه پکن همراه خود کند و در گام بعدی دولت‌های دیگری را وارد این اتحاد کند. تقریباً بایدن در این بخش از اقدام خود موفق عمل کرده، به گونه‌ای که توانست نظری موافق سایر شرکا برای طرح «بازسازی و ساخت زیرساخت‌های کشورهای توسعه‌نیافته باشند.

در مجموع اینکه، اعضای G7 خطر قدرت‌یابی چین را در یافته‌اند اما اعضای اروپایی بر خلاف نظر ایالات متحده که خط مشی سختگیرانه را مد نظر دارد، به دنبال حفظ روابط اقتصادی سازنده اما همراه با مخالفت علیه برخی اقدامات پکن هستند.

پشت پای استراتژیک جاسوسی به پیمان «آسمان‌های باز»

امریکا به جای پیمان‌های پر هزینه‌ای مانند «آسمان‌های باز» به فناوری جاسوسی رو آورده است

بهانه‌جویی واشنگتن

وزارت خارجه امریکا اواخر می ۲۰۲۱ اعلام کرد با توجه به این که روسیه هیچ‌گونه اقدامی برای اجرای تعهدات خود در چارچوب پیمان آسمان‌های باز صورت نداده، لذا دولت امریکا به روسیه اطلاع داده که اهداف تصمیمی بر او بازگشت به پیمان «آسمان‌های باز» ندارد. بااین حال دلایل دیگری در پشت پرده این اقدام امریکا وجود داشته است. «ریچارد ویتز» کارشناس سیاسی امریکایی می‌گوید: «خروج از پیمان آسمان‌های ساز از مدت‌ها پیش در امریکا مطرح بوده و دلایل مختلفی دارد: از جمله اینکه امریکا به ماهواره‌ها و ابزار قدرتمندی روسیه دسترسی از نقاط مختلف جهان دست پیدا کرده است که هزینه آن به مراتب از اجرای پیمان آسمان‌های باز کمتر است، ضمن اینکه نوسازی ناوگان تجسیی امریکا به بیش از ۱۰۰ میلیون دلار بودجه نیاز دارد و از طرفی امریکا معتقد است روسیه به شکلی درست این پیمان را اجرانمی‌کند.» در واکنش به تصمیم واشنگتن در عدم بازگشت به پیمان آسمان‌های باز، دیمتری پسکوف سخنگوی کرملین در ۲۸ می ۲۰۲۱ ضمن ابراز تأسف آن رایک اشتباه سیاسی دانست. سرگنی ریابکوف معاون وزیر خارجه روسیه نیز در این باره گفت: «عدم بازگشت امریکا به پیمان «آسمان‌باز» ضربه دیگری به ساختار امنیتی اروپا می‌زند و مقامات واشنگتن نشان دادند که اراده سیاسی لازم را نداشته ولی مسئولیت آن را به گردن مسکو می‌اندازند»

جمع‌بندی

در واقع خروج امریکا و اکنون روسیه از پیمان آسمان‌های باز، این معاهده را خالی از محتوا کرده است زیرا هدف اصلی امریکا و متحدان اروپایی آن از حضور در پیمان آسمان‌های باز، آگاهی و نظارت بر فعالیت‌ها و تأسیسات و تجهیزات نظامی روسیه بوده است و از سوی دیگر هدف اصلی مسکو نیز از عضویت در این پیمان آگاهی از اقدامات نظامی و نظارت بر تأسیسات و تجهیزات نظامی امریکا بود. لذا با خروج این دو قدرت نظامی بین‌المللی از

دورنما

سناریوی امریکایی فروپاشی لبنان از دل خلأ کابینه

سید نعمت‌الله عبدالرحیم‌زهاده
اعتراضات خیابانی بار دیگر در لبنان کلید خورده است، سقوط شدید ارزش واحد پول لبنان، ایره، احتسکار دارو، کمبود شدید بنزین و تشکیل صف‌های طولیل جلوی پمپ بنزین‌ها، میزان بالای بیکاری و بحران ادامه‌دار بانکی باعث شد بعد از چندین ماه آرامش در خیابان‌ها، معترضان بار دیگر به خیابان‌ها بیایند و با سوزاندن لاستیک بزرگراهی را در منطقه الناعمه مسدود کنند. این بزرگراه، بیروت را به جنوب لبنان وصل می‌کند. اعتراضاتی نیز در مناطق النبطیه واقع در جنوب لبنان و بقاع رخ داده و معترضان یکی از گذرگاههای مرزی لبنان با سوریه را با موانع خاکی و سنگی و سطل‌های زباله مسدود کرده‌اند. این موج جدید اعتراضات در حالی رخ می‌دهد که بن‌بست‌سیاسی لبنان برای تشکیل کابینه بعد از چندین ماه ادامه دارد و دیدار مکرر مقام‌ها و رهبران سیاسی این کشور نتوانسته به یک جمع‌بندی مقبول همه طرف‌ها بر سر ترکیب کابینه جدید ختم شود. طرف‌ها به سر ترکیب کابینه جدید ختم نمی‌شوند. به این شرایط است که علی حسن خلیل، نماینده پارلمان لبنان، اعلام کرد: «در صورتی که دولت جدید لبنان هرچه سریع‌تر تشکیل نشود، این کشور دچار فروپاشی خواهد شد.»

زنگ خطر اقتصادی

اعتراضات اخیر نشان می‌دهد که زنگ خطر اقتصادی در لبنان شدیدتر از گذشته به گوش رسیده و این اعتراضات را می‌توان به نوعی واکنش

عمل برتی است و به حریری در کابینه دست برتر و حق وتو می‌دهد. این اختلاف حلامبدل به گره کور سیاسی لبنان شده و اصرار حریری در خارج از حدود قانونی‌اش نه تنها به بن‌بست سیاسی لبنان ادامه داده بلکه باعث وخیم‌تر شدن اوضاع اقتصادی این کشور نیز شده است.

لبنان در محاصره

امین محمد حطیط از تحلیلگران برجسته نظامی و مسائل راهبردی لبنان اخیراً در روزنامه النهار لبنان به زمینه‌های تاریخی فساد و ناکارآمدی دولت اشاره کرده و این سوال را پیش کشیده: چرا با وجود قدیمی بودن عوامل داخلی بحران‌ها در لبنان این کشور در حال حاضر به این مرحله تلخ و دشوار رسیده است؟ به نظر او، بحران اقتصادی و فساد اداری در لبنان چیز تازه‌ای نیست چنان‌که نخستین رئیس‌جمهور این کشور به دلیل فساد برکنار شد. این استفساری نخستین رئیس‌جمهور لبنان بشاره الخوری از مقامش در ۱۸ سپتامبر ۱۹۵۲ به دلیل فساد) اما با وجود این، لبنان حتی در بدترین دوره از جنگ داخلی دهه ۷۰ میلادی نیز با وجود رژیم صهیونیستی که خاک لبنان در ۱۹۸۲ درگیر این‌حد از معضلات اقتصادی دست نداده بود. او معتقد است ساختار ضعیف اقتصادی لبنان تحت‌تأثیر عوامل وخامت‌اوضاع فعلی لبنان نیست. این اشاره حطیط به عامل خارجی را به خوبی می‌توان در اظهار نظر اخیر حسان دیاب، نخست‌وزیر دولت پیشین امور لبنان، دید که به صراحت گفت: «بایدن به لبنان محاصره خارجی اداره می‌شود.» حطیط امریکا را بیش از هر کشور دیگری عامل نابسامانی لبنان می‌داند و معتقد به طرح پنج مرحله‌ای برای ایجاد خلأ سیاسی می‌داند که تأثیرات آن تا به امروز ادامه داشته و امریکا با طرح قیصر، در مرحله دوم و سقوط مالی لبنان را دنبال می‌کند زیرا هرچند این طرح علیه سوریه است اما با توجه به ماهیت روابط اقتصادی لبنان و سوریه، تأثیرات منفی آن دامن لبنان و اقتصاد آن را نیز می‌گیرد. به این ترتیب، محاصره اقتصادی امریکا باعث شده تا فساد ریشه‌دار در لبنان بیش از گذشته خود را نمایان کند و در این بین، باخ‌خواهی حریری مزید بر علت شده و باعث شده تا انتهاب سیاسی و خامت اقتصادی را در این کشور عمیق‌تر کند. حطیط ادامه این روند را در آخرین مرحله می‌بیند و معتقد است تمام وقایع فعلی مقدمه‌چینی برای بپروزی رژیم صهیونیستی در جنگ آینده علیه لبنان است. روشن است که تنها راه جلوگیری از موفقیت محاصره امریکایی سریع‌تر در روند تشکیل دولت است تا با خروج از بن‌بست سیاسی، اوضاع اقتصادی به‌نحورش‌های مورد توجه قرار بگیرد.

درد

امین حطیط معتقد به طرح پنج مرحله‌ای امریکا برای فروپاشی کامل لبنان است که شامل مراحل خلأ سیاسی، سقوط مالی، سقوط اقتصادی و انفجار امنیتی و در نهایت تهاجم رژیم صهیونیستی برای نابودی لبنان می‌شود

برای نابودی لبنان می‌شود

تتش با روسیه هستند نخواهد بود.